

Bemærkninger til forslaget.

Efter gennemførelsen af de navnlig af USA i samarbejde med bl. a. Storbritannien og Frankrig foretagne forsøg med anvendelse af kunstige satellitter til brug ved interkontinental telekommunikation må det anses for givet, at denne teknik nu har nået en sådan grad af udvikling, at etableringen af et kommercielt system med telekommunikation via satellitter til aflastning og supplerung af eksisterende kabelanlæg og sædvanlige radiotelegraf- og radiotelefonforbindelser er nært forestående.

For at sikre europæisk medindflydelse på opbygningen og driften af det kommercielle system har der gennem nogen tid været forhandlet inden for den europæiske sammenslutning af post- og telekommunikationsadministrationerne om en fælles optræden over for USA, hvor der ved særlig lovgivning i 1962 oprettedes et selskab, Communications Satellite Corporation, til varetagelse af de opgaver, der er forbundet med etablering og drift af et satellitkommunikationssystem.

Under de førte forhandlinger mellem de europæiske lande og USA er man nået frem til en aftale om etablering og drift af et verdensomfattende satellitkommunikationssystem. Aftalen består af hensyn til den forskellige status, teleadministrationerne har i de forskellige lande, af to dele: en *regeringsoverenskomst* og en *specialoverenskomst*. Den første undertegnedes formelt af regeringerne, den anden af de teleadministrationer, som regeringerne bemyndiger hertil. Ordningen må betragtes som midlertidig, idet en endelig ordning påregnes truffet ved en international konference inden 1970. Overenskomsterne er åbne for underskrift i Washington i seks måneder fra den 20. august 1964 og er på tidspunktet for forelæggelsen underskrevet af følgende lande: Australien, Belgien, Canada, Danmark, Frankrig, Forbundsrepublikken Tyskland, Irland, Italien, Japan, Holland, Norge, Spanien, Sverige, Schweiz, Det forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, Amerikas Forenede Stater og Vatikanstaten, og endvidere påregnes Østrig og Portugal i nær fremtid at underskrive overenskomsterne.

I henhold til regeringsoverenskomsten forestår det amerikanske selskab Communications Satellite Corporation på deltagerlandenes vegne etableringen og den tekniske drift af satellitsystemet, hvori deltagerlandene er medejere og erholder udnyttelses-

retten. Der er på dette stadium alene tale om „satellit-afsnittet“, idet overenskomsterne ikke omfatter jordstationerne, som skal indgå i systemet. For Danmarks vedkommende påregnes i begyndelsen den interkontinentale trafik ved hjælp af satellitter afviklet over delvis færdigbyggede jordstationer, der skal være fælles for et større antal europæiske lande.

Der forhandles mellem de europæiske post- og telekommunikationsadministrationer om vilkårene og taksterne for udnyttelsen af de europæiske jordstationer. Det er på nuværende tidspunkt ikke forudsat at etablere en jordstation i hvert af de europæiske lande, men ved vurderingen af vilkårene for udnyttelsen af andre landes jordstationer må spørgsmålet om muligheden for etablering af en jordstation på skandinavisk basis naturligt indgå i overvejelserne.

Udgifterne i forbindelse med etableringen af satellit-afsnittet bæres af deltagerlandene i henhold til den i specialoverenskomstens artikel 3 samt i tillægget viste fordeling. De samlede udgifter er anslået til 200 mill. US-dollars. Danmarks andel, 0,4 pct., andrager således ca. 5,6 mill. kr. Af nævnte andel vil antagelig ca. 400.000 kr. komme til udbetaling i finansåret 1964-65; dette beløb påregnes afholdt inden for det løbende finansårs bevillingsramme; anmærkning herom vil blive optaget i forslag til tillægsbevillingslov for finansåret 1964-65. For finansåret 1965-66 skønnes Danmarks andel at ville beløbe sig til 3,5 mill. kr., der er optaget i finanslovsforslaget.

Man kan betragte landenes bidrag som en art aktietegning, idet de forventede indtægter fra systemet fordeles i forhold til bidragene. Det bemærkes, at systemet i princippet skal stå åbent for alle lande i verden.

I den i henhold til regeringsoverenskomstens artikel IV dannede komité, der skal være ansvarlig for planlægningen, udviklingen, konstruktionen, oprettelsen og vedligeholdelsen af systemets satellit-afsnit, er der sikret lande, hvis kvota andrager 1,5 pct. eller mere, en repræsentant med stemmeret i forhold til kvotaens størrelse. Danmark, Norge og Sverige har tilsammen tegnet sig for denne kvota og repræsentationen påregnes at gå på skift mellem de nordiske landes teleadministrationer.